

rem hæc diligenter aduertat, vt effugiat aeris frigiditatē, ventos cuiuscunq; qualitatis, & maximè nocturnum aerem, nec habitet in locis humidis & subterraneis, & ne propè accedat ad ignē, maximè verò capite. Præterea consulo, vt lauet caput semel tantum in septimana cū lixiuio dulci, in quo decocta sit camomilla, malua, betonica, & maiorana: & exiccabit caput pannis lineis mediocriter calidis, non multum fricando, sed suauiter exiccando. Hora verò huius lotionis erit commodior vespertina quàm matutina. Inter omnia maximè euitabit moelstias animi, & iram, quoniam hæc citissimè vitam eripiunt hominibus. Præterea exercebit se moderatè manè, vel domi res domesticas tractando, vel foris deambulando: hoc agat pro ut illi commodius. Item studebit vt omni mane alius saltem semel respondeat: & si alius non fingeretur munere suo, accipiat quartam partem vnicie vnius terebinthine per horam ante cibum, quod eam iuuabit in his suis affectibus non mediocriter. Circa cibum, quamuis iam habeat modum viuendi sibi præscriptū in tam diuturno affectu, tamen ego dicam ea quæ sunt magis principalia, & maximè de vino, quod vt comodum sit, multum refert. Habeat ergo vinum pauciferum, clarum, & transparens, subtile, non intensi coloris, optimè maturum, & ante omnia ne sit austerrum. Et de tali vino in prandio & cœna bibat mediocriter, quod non sit actu frigidum, & ideo igni paucillum adhibebitur, vt illa frigiditas actu existens, repellatur. Varietatem ciborū euitabit: vnicō cibo contenta sit. Fugiat carnes antiquas, vt sunt bouinæ, castratorum antiquorum, aues aquaticas, vt anseres, anates, carnes porcinas, tam recentes quàm salitas, nec pisces cuiuscunq; generis comedat, nec caseum, nec pastilia. Sed cibus suus erit, pulli, caro vitulina, oua recentia, far, spelta, hordeum, & milium præparatum in optimo brodio. Pro insalatitio comedat aliquando cappares, cichorium, boraginem, & lactucas coctas. Et hic erit suus modus viuendi. Circa verò medicamentum hoc obseruet, vt bis purgetur in anno, hunc in modum:

R. Floris cassiæ ʒj.

Specierum hieræ ʒij.

Cum zuccharo fiat bolus, detur trib. horis ante prandium. Deinde:

R. Syrupi de cichorea Nicoli cum rhabarb.

Byzantini completi ana ʒj.

Brodij pulli, in quo decoquantur rad. petroselinij ʒiij. Misce pro vno syrupo & sic p alijs. Finitis istis syrups, accipiat infra scriptā medicinam:

R. Confect hamech ʒiij.

Syrupi rosati solutiui ʒiij.

Cum aqua boraginis fiat potio breuis. Detur in aurora cū custodia. Præterea laudo vt acceptis duobus syrups primis, secetur vena basilica brachij dextri: & si hæc orrhoides apparerēt, maximè laudarem, vt aperirentur appositis sanguifugis, & postea statim reciperet fumum ex aqua, in qua bullierit camomilla. Itē, cōsulo vt sæpissimè vtatur zuccharo rosato: vt si singulis dieb. accipere ʒs. zucchari ros. ante cibū, vehementer laudarem. Item semel vel bis in septimana accipiat ʒ.

A med. rhabarbari, vel masticando illud, vel puluerizatum miscendo cum ʒj. vna passæ, vel cū zuccharo ros. Et hic modus est præseruandi hæc Magnificam dominā ad Vernū tempus: quo tempore, si placuerit suæ Magnificentiæ, me certiorē reddat de valetudine sua.

CONSILIUM CCCXV.

De sterilitate.

ST nobilissima mulier, quæ cōqueritur de sterilitate: cum tamē sit iuncta viro in flore ætatis constituto. Et nō videtur ex apparentibus, quod talis sterilitas procedat ex aliquo horum.

Maritus patitur gonorrhœam. Vxor percipit dolorem circa ventriculum, & interdum in capite. Menses etiam plus albedinis habent quàm cōueniat: nec tamē verè albi, nec sunt in quâtitate debita. Ipsa nō est incōtinens: sed in ipso actu tardissima. Certum est, quod causa sterilitatis vel est instrumentis, vel in materia. Non numerabo oēs causas, quomodo vitientur instrumenta, neque quomodo vitietur materia. Dicā per conclusiones. Dubitatur an sit ex defectu mulieris: pono hanc conclusionē, vitium esse in muliere per se, licet in masculo sint plurimæ rationes quæ adiuuāt: & dico, quod est vna causa, ratione cuius sequitur talis effectus. Ego omnia audio esse in ea frigida temperaturæ quantū ad genitalia. Primò est tardissimi coitus, & sine appetitu. Præterea ex

C his, quæ emittit scilicet mēstruis, audio, quemadmodum sint mucosa, & habent humiditatem, talis humiditas & reliqua signa arguunt magnā frigiditatē in talib. mēbris. Et dico magnā, quia cum sit iuuenis 22. annorū, & ditissima, est tamen frigida: & talis frigiditas, quādo est intensa, facit sterilitatē. Primò condensat vterum, vt cotylidones sint strictiores, vt non trāseat materia mēstrui ad vterum: & fiunt leuia, quia semper mucus aliquis ibi adest. Et mucositas cotylidonum facit, vt conceptus nō retineatur. Nō dico, quod nō retineat, & nō concipiat, quia nō possit seruari semen: sed quia acetabula sunt impura, & sunt repleta illa muco, vt non possit peruenire ad vterum ipsum menstruū. Et semen emissum à muliere, facit potius ad voluptatē, quàm ad conceptionē. Nā reuera materia cōceptus, est sanguis mēstruus, qui cum nō possit exire in hac muliere, nō potest fieri cōceptus, vt primo de semine dicitur. Et istæ sunt causæ necessariæ: nam quando est frigiditas intensa valde, non fit generatio: si verò modicus sit excessus, & reperiat semen appositum, fit conceptus, sed cum fuerit magnus excessus, nō fit cōceptus. Quod autem vir citò emittat semen: non est credendum, quod aliquo tēpore non sit in aliqua dispositione emissum semel & simul, ideo hoc nō est necessarium. Præterea gonorrhœa potest impedire, quando semen nō est ita concoctum bene: tamen hoc non est necessarium, quin aliquo tempore sit concoctum. Et credo, quod tantum vitium sit in muliere, ex aliquo perpetuò, & necessario in ipsa, mouente, videlicet ex frigiditate vteri, quæ facit cotylidones ita cōstrictos, & facit mucositates vt nō possit generare. Ita potissima cau-